ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
isikuandmete kaitse asjas nr. 2.1.-3/21/3187

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni peadirektor Pille Lehis
Otsuse tegemise aeg ja koht	10.11.2021 Tallinn
Vaide esitamise aeg	27.09.2021
Vaidlustatav haldusakt või toiming	Andmekaitse Inspektsiooni 25.08.2021 menetluse lõpetamise teade isikuandmete kaitse asjas nr 2.1.-1/21/2541
Vaide esitaja	XXX

RESOLUTSIOON
Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel otsustan:
1) jätta vaie rahuldamata;
2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale.

VAIDLUSTAMISVIIDE
Käesoleva otsuse saab vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse.

FAKTILISED ASJAOLUD
28.07.2021 esitas XXX (kaebaja) inspektsioonile kaebuse, mille kohaselt on XXX (vaide esitaja) edastanud tema kohta meediaväljaandele isikuandmeid. 31.05.2021 ilmus ajalehes Postimees artikkel „*XXX*“. Kaebuse kohaselt on seda kommenteerinud XXX valla nimel XXX vallavanem XXX, kes avaldas ajakirjanikule teavet, et kaebaja viibis töövõimetuslehel.

28.07.2021 algatas inspektsioon menetluse ja tegi vaide esitajale järelepärimise.

06.08.2021 esitas vaide esitaja oma vastuse.

25.08.2021 lõpetas inspektsioon menetluse ja tegi muuhulgas vaide esitajale noomituse.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED
3.1. Vaide esitaja on seisukohal, et AKI poolt 25. augustil 2021. a tehtud toiminguga (noomitus) rikutakse vaide esitaja õigusi, sest vaide esitaja ei ole väljastanud ajakirjanikule XXX-i isikuandmeid ja seetõttu oleks tulnud noomitus jätta määramata. Vaide esitaja põhjendab oma väidet alljärgnevalt.

3.2. Esmalt peab vaide esitaja oluliseks märkida, et ta ei ole võtnud omaks asjaolu selle kohta, justkui oleks ta avaldanud ajakirjanikule teavet XXX-i haiguslehel viibimise kohta. Kuna vaide

esitaja ei salvesta oma kõnesid, siis ei saa ta kindlalt öelda, kuidas ta põhjendas ajakirjanikule seda, miks ei ole ajakirjanikul õnnestunud XXX-i kätte saada. Vaide esitaja üksnes möönis, et ta võis ajakirjanikule öelda, et XXX viibib haiguslehel, sest see tõesti oli nii ning suulises kõnes loogiline vastus ajakirjaniku küsimusele. Seega puudub vaide esitajal täielikult võimalus kinnitada seda, kas ajakirjanik sai XXX-i haiguslehel viibimise kohta infot vaide esitajalt või mõnelt teiselt isikult. Samas kui XXX väidab, et vastava teabe esitas ajakirjanikule vaide esitaja, siis tuleb tal seda tõendada. Pole välistatud, et ajakirjanik sai teabe XXX-i haiguslehel viibimise kohta mõnelt teiselt isikult. Seega ei saa üksnes XXX-i oletusele tuginedes teha vaide esitajale noomitust, sest antud juhul pole tegelikult teada, milliselt allikalt pärines ajakirjaniku info XXX-i haiguslehel viibimise kohta.

3.3. Samas isegi siis, kui vaide esitaja oleks avaldanud ajakirjanikule teavet selle kohta, et XXX viibib haiguslehel (vaide esitaja ei ole täiesti kindel selles, kas ta üldse avaldas ajakirjanikule sellist teavet, vaid ta peab seda võimalikuks), ei oleks sellise teabe avaldamine keelatud. Nimelt sätestab isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) art 4 p 15, et terviseandmed on füüsilise isiku füüsilise ja vaimse tervisega seotud isikuandmed, sealhulgas temale tervishoiuteenuste osutamist käsitlevad andmed, mis annavad teavet tema tervisliku seisundi kohta. Vaide esitaja on seisukohal, et mõiste „haigusleht" kasutamine ei anna mingisugust teavet isiku füüsilise või vaimse tervise kohta. XXX pole oma AKI-le esitatud kaebuses tuginenud sellele, et tema tervisliku seisundi kohta oleks väljastatud andmeid (näiteks nohu, köha, palavik vms). Lisaks ei tähenda mõiste „haiguslehel" kasutamine üldse seda, et isik oleks haige. Nimelt sätestab ravikindlustuse seaduse (RaKS) § 50 lg 3 erinevaid ajutise töövõimetuse hüvitise liigid, milleks on muuhulgas haigushüvitis, sünnitushüvitis ja hooldushüvitis. Seega saab isik viibida haiguslehel ka siis, kui ta ise pole üldse haige, vaid põetab hoopis oma haiget perekonnaliiget või alla 12-aastast last, viibib rasedus- ja sünnituspuhkusel, osaleb kuriteo tõkestamisel või riiklike ja ühiskondlike huvide kaitsmisel ning inimelu päästmisel (vt RaKS § 54 lg 1).

3.4. Järelikult tuleneb eelnevast, et mõiste „haigusleht" kasutamine ei anna Eesti Vabariigis kehtiva õiguse kohaselt mingisugust informatsiooni isiku füüsilise või vaimse tervise kohta ja seega võib sellist mõistet kasutada ilma andmesubjekti nõusolekuta.

3.5. Avaliku teabe seaduse (AvtS) § 30 lg 4 sätestab, et riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused on kohustatud edastama meediateenuse osutajatele või trükiajakirjandusele avalikustamiseks nende valduses oleva teabe sündmuste ja faktide kohta, mille puhul on eeldada avalikkuse huvi. Vaide esitaja peab oluliseks märkida, et XXX-i näol on tegemist ametnikuga (täitis muuhulgas vallasekretäri ülesandeid ja ta kuulub erakonda), kelle tegevuse osas tuleb eeldada XXX linna elanike ehk avalikku huvi. Seega kui ajakirjanik otsib ametnikku tema võimaliku ebaseadusliku tegevusega seoses taga, siis ei oleks ebaproportsionaalne avaldada avalikkusele teave selle kohta, et ametnik viibib haiguslehel (tal on mõjuv põhjus ajakirjandusega mitte suhtlemiseks, mitte et ametnik oleks haige). Sel juhul ei oleks ametniku kohta avaldatud andmeid tema füüsilise ega vaimse tervise kohta ja seega ei kahjustaks see tema õigusi, rääkimata veel oluliselt õiguste kahjustamisest. Sellest tulenevalt ei saa vaide esitaja kuidagi nõustuda AKI seisukohaga, et haiguslehel olemine on vaieldamatult inimese eraeluline teave, mis tuleb tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks AvtS § 35 lg 1 punkti 12 alusel. Mõiste „haigusleht" kasutamisel ei avaldaks kohalik omavalitsus isiku kohta eriliiki isikuandmeid ja seetõttu ei pea sellise teabe avaldamiseks olema andmesubjekti nõusolekut. Sellest tulenevalt ei oleks vaide esitaja rikkunud ühtegi seadust isegi siis, kui ta on öelnud ajakirjanikule, et XXX viibib haiguslehel.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED

Tulenevalt isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 6 lõikest 1 on isikuandmete töötlemine seaduslik ainult juhul, kui on täidetud vähemalt üks eelnimetatud artiklis toodud tingimustest. Seega, kui kolmas isik küsib vallavalitsuselt kellegi isikuandmeid puudutavat teavet, on

vallavalitsusel kohustus välja selgitada, millisel õiguslikul alusel andmeid küsitakse, ja kas küsijal on õigus andmeid saada. Ühtlasi kohaldub vallavalitusele avaliku teabe seadus, mille kohaselt saab väljastada avalikku teavet vaid osas, kus see ei sisalda juurdepääsupiiranguid.

Vaide esitaja on välja toonud:
Vastasin AKI järelepärimisele 6. augustil 2021. a, milles leidsin, et ei ole XXX-i isikuandmeid ajakirjanikule väljastanud. Ühtlasi märkisin oma vastuses, et võisin ajakirjanikule öelda, et XXX viibib haiguslehel, kuid see faktiline asjaolu ei oleks teabeks, mis nõuaks andmesubjekti nõusolekut.

Vaide esitaja on möönnud, et võis anda ajakirjandusele infot isiku haiguslehel viibimise kohta. Samas oleme kaebajale menetluse lõpetamise teates välja toonud, et see, et meediale on teatavaks saanud endise vallavanema vahetult enne umbusaldamist haiguselehele jäämine, ei tõenda, et vastava info oleks meediale andnud just vaide esitaja.

Kuid antud juhul ei oma tähtsust, kas vaide esitaja edastas meediale andmeid või mitte. Noomituse tegemise vajaduse tingis hoopis vaide esitaja arvamus, et sellise informatsiooni jagamine on lubatud. Inspektsioon lõpetas menetluse ja andis muuhulgas teada, et teeb noomituse. Selgitasime, et haiguslehel olemine on vaieldamatult inimese eraeluline teave, mis tuleb tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks avaliku teabe seaduse § 35 lg 1 punkti 12 alusel ning sellist teavet võib kolmandatele isikutele avaldada üksnes inimese nõusolekul.

Täpsustan veelkord, et teave isiku haiguslehel viibimise kohta ei sisalda tõepoolest eriliigilisi isikuandmeid, aga see oli siiski isiku eraelu puudutav teave. Niisamuti oleks eraeluline teave, et isik viibib eripuhkusel, hooldusleheljms (v.a. korraline puhkus). Noomitus tehti seetõttu, et vaide esitaja ei saanud ega saa ka praegu aru, et isiku töölt puudumise põhjus on isiku eraelu puudutav. Seetõttu selgitan, et avaldada võib töölt eemal viibimise fakti, aga seda ilma põhjust toomata.

Vaidemenetluses saadud selgitused annavad vaid mõista, et noomituse tegemine edaspidisteks samalaadsete juhtumite vältimiseks on olnud igati vajalik.

Selgitan, et Andmekaitse Inspektsioon järelevalveasutusena ei saa jätta rikkumisele või andmete töötlemise väärarusaamale reageerimata ning noomitus on kõige leebem meede, et juhtida andmetöötleja tähelepanu isikuandmete töötlemise nõuete rikkumisele. Noomitus on oma loomult soovituslik ettepanek (antud juhul soovitus midagi edaspidi mitte teha) ega too kaasa õiguslikke tagajärgi. Seega ei saa see seetõttu ka kuidagi vaide esitaja õigusi kahjustada. Sellest tulenevalt ei saa taotleda inspektsiooni soovituste või noomituste tühistamist. Antud juhul puudub ka vajadus noomituse sisu muutmiseks või selle täpsustamiseks.

Eeltoodust tulenevalt jätan vaide rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

Pille Lehis
peadirektor